

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากอิทธิพลและแรงผลักดันต่าง ๆ สิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรได้รับการปรับปรุงคือ การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งสำหรับความสำเร็จของสังคมและประเทศชาติ เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปบุคคลต่าง ๆ ในวงการศึกษาดังต่างระดับถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิทยาการต่าง ๆ การศึกษาล้วนที่ได้รับความสนใจและเป็นความต้องการของประชาชนมากที่สุดคือ การมัธยมศึกษา เพราะการศึกษาในระดับนี้ผลิตประชากรผู้ตลาดแรงงานมากที่สุด ดังนั้นการมัธยมศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการขยายตัวอย่างรีบด่วนในด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

ในกระบวนการศึกษาก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในปีพุทธศักราช 2521 นั้น ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนทั้งในด้านการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นและการประกอบอาชีพ แต่เดิมนั้นหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2503 กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคน ความมุ่งหมายของวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรดังกล่าว มีดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2505 : 10)

1. เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันตามควรแก่ขั้น
2. เพื่อให้มีพื้นฐานในการที่จะศึกษาในขั้นต่อไป
3. เพื่อเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาตามสมควร
4. เพื่อบรรลุความมุ่งหมายดังกล่าว สิ่งใหม่มีความรู้และทักษะดังต่อไปนี้
 - ก. ต้องฟังเข้าใจ พูดได้โดยออกเสียงที่ถูกต้อง อ่านออกเสียงได้ และอ่านในใจได้ และเขียนได้ถูกต้องตามควรแก่ขั้น
 - ข. ให้มีความรู้ทางไวยากรณ์ที่เป็นประโยชน์ในการใช้ภาษา และรู้สึกสัทสะกษะของภาษาอังกฤษที่เป็นมูลสารตามสมควร
 - ค. ให้มีความรู้เกี่ยวกับวรรณคดี สำหรับเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อไป
 - ง. ให้เข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาสำหรับติดต่อระหว่างชาติ

เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความมุ่งหมายดังกล่าว เน้นเรื่องความถูกต้องของทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก และยังเน้นเรื่องการนำความรู้วิชาภาษาอังกฤษไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ดังนั้น จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2503 จึงไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมของประเทศไทย และความต้องการของผู้เรียน เพราะยากที่จะนำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้การคัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรดังกล่าวยังประสบปัญหาต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับครู ครูเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถ้าครูขาดความแม่นยำในเนื้อหาวิชา ขาดประสบการณ์ และมิได้รับการศึกษาอบรมทางด้านการสอนภาษาอังกฤษ ย่อมทำให้ผลการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนไม่ได้ผลจริงจัง สู้บรรทัด และคณะ (2519 : 53) ได้สรุปผลการวิจัยผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ไว้ว่า อัตราส่วนของครูสอนภาษาอังกฤษกับนักเรียนอยู่ในระดับสูง แต่ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ นั้นย่อมแสดงว่าปัญหาการสอนภาษาอังกฤษส่วนหนึ่งมาจากครู

2. ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน ผู้มีบทบาทสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนการสอน นอกเหนือจากครูก็คือ นักเรียน ถ้าผู้เรียนขาดความสนใจและไม่เล็งเห็นความสำคัญของวิชาที่ศึกษา ย่อมทำให้การเรียนการสอนประสบความล้มเหลวได้ พรรณิณี ล้าคริก (2514 : 60) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการเรียนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรพุทธศักราช 2503 อันมีสาเหตุมาจากผู้เรียน ดังนี้

การที่กระทรวงศึกษาธิการจัดวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับที่ทุกคนต้องเรียน โดยไม่คำนึงว่าผู้เรียนมีความต้องการเรียนหรือไม่ และเมื่อเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่เป็นการคัดการศึกษาที่สูญเปล่า เพราะบางคนเสียเวลาเรียนภาษาโดยไม่เกิดการเรียนรู้เพราะตลอดชีวิตไม่มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษเลย

3. ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร การดำเนินการใด ๆ ก็ตามจะสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ หากผู้บริหารสนับสนุนและให้ความร่วมมือ ในบางโรงเรียนผู้บริหารไม่สนับสนุนและส่งเสริมครูสอนภาษาอังกฤษให้เข้ารับการอบรมทางด้านวิชาการ และวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ภายในโรงเรียน ครูสอนภาษาอังกฤษซึ่งขาดความกระตือรือร้นและขาดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

4. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม เมื่อสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในต่างจังหวัดมีสื่ออำนวยความสะดวกทางการศึกษา เช่น การขาดหนังสือภาษาอังกฤษ การขาดโอกาสพบปะชาวต่างประเทศ เป็นต้น ย่อมทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจ และไม่เล็งเห็นความจำเป็นของการเรียนภาษาอังกฤษ

5. ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือเรียนและวัสดุทัศนูปกรณ์ ทั้งหนังสือเรียนและวัสดุทัศนูปกรณ์เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยย่นให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ เพราะหนังสือเรียนและวัสดุทัศนูปกรณ์เป็นเครื่องมือที่กระตุ้น ได้รับความสนใจและช่วยย่นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้เป็นอย่างดี ประณี กุลละวณิชย์ (2521 : 47) ได้กล่าวถึงบทบาทของหนังสือเรียนไว้ว่า "บทเรียนที่มีเนื้อหาไม่น่าสนใจแห้งแล้งและไม่มีเรื่องที่น่าสนใจหรือบทเรียนที่มีเนื้อหาน่าสนใจ แต่ไม่ตรงกับที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ได้จริง ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย" นอกจากนี้โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยย่นในการจัดการเรียนการสอนภาษา เช่น เครื่องเล่นเทป เทปเสียงเจ้าของภาษา ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น

เมื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2503 ประสบปัญหา และผลของการเรียนการสอนไม่คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษเสียใหม่ โดยจัดวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521

จุดประสงค์ของวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2520 : 23) มีดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจและพัฒนาความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองในด้านภาษาอังกฤษ
2. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษ อันจะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ
3. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษ อันเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาภาษาอังกฤษในระดับสูงขึ้นไป
4. เพื่อให้รู้วิธีการเรียนรู้ มีนิสัยในการใฝ่หาความรู้และทักษะต่อไป
5. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมของประเทศอื่น อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

เมื่อพิจารณาจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 จะเห็นได้ว่าแตกต่างจากจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2503 จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรพุทธศักราช 2503 เน้นให้ผู้เรียนนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป แต่หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในฉบับนั้นเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองในด้านภาษา โดยมีจุดประสงค์ อันตบรองคือ เพื่อให้ผู้เรียนได้นำภาษาอังกฤษไปใช้ในการดำรงชีพและการศึกษาต่อในระดับสูง การเปลี่ยนแปลงจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษดังกล่าวก็เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ ของสังคม สันองความต้องการของผู้เรียนและเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ แต่หลักสูตร ที่เปลี่ยนแปลงนี้จะไม่มีความสำเร็จเพียงใดโดยขึ้นอยู่กับที่การนำหลักสูตรไปปฏิบัติได้จริง และ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้ที่มีส่วนใกล้ชิดในการนำหลักสูตรไปใช้ก็คือครูและผู้บริหาร ดังที่ลูจรีต เพียรชอบ (2521 : 21-22) ได้กล่าวไว้ว่า

ครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดนักเรียน มีความเข้าใจนักเรียน ทราบความยากง่าย ความสั้น ยาวของเนื้อหา ตลอดจนโอกาสในการจัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ แก่นักเรียน . . . ผู้บริหารเป็นผู้ที่ตระหนักในปัญหาต่าง ๆ ได้ดี สามารถที่จะแสดง ความคิดเห็นว่า เนื้อหาใด กิจกรรมหรือประสบการณ์ใดสมควรจัดหรือไม่สมควรที่จะจัด ขึ้นในโรงเรียน

เมื่อมีผู้นำหลักสูตรไปปฏิบัติแล้วก็ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรต่อไป เพื่อ ศึกษาว่าผู้ใช้หลักสูตรสามารถปฏิบัติตามจุดประสงค์ของหลักสูตรได้จริงหรือไม่ หลักสูตรดังกล่าว เหมาะสมกับสภาพสังคมและสันองความต้องการของผู้เรียนเพียงใด สำหรับหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 นั้น ได้ใช้ติดต่อกันมาเป็นระยะเวลา 6 ปีแล้ว แต่ยังไม่แสดงผลงานวิสัยใด ๆ เสนอความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตรดังกล่าว ผู้วิจัย จึงเห็นว่าควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ ในฐานะที่ เป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงในการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 หมวดวิชา ภาษาอังกฤษไปใช้ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ และเพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียน มัธยมศึกษาทั้งประเภทโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ
 สัมมุติฐานของการวิจัย

จากงานวิจัยของ กนกรัตน์ ชำญกว้าง (2523 : 137-140) เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 9 พบว่าผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 และจากงานวิจัยของ นพมาศ รัตนปรีดากุล (2523 : 84-86) เรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของครูสอนภาษาอังกฤษในกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมุติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลและผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

2. ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

3. ผู้บริหารและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาอังกฤษของผู้บริหารและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งประเภทโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2526

2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารจำนวนทั้งสิ้น 300 คน และครูสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวนทั้งสิ้น 484 คน ทั้งผู้บริหารและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากผู้บริหารและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในเขตกรุงเทพมหานคร 42 โรงเรียน และจากโรงเรียนราษฎร์สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 58 โรงเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2521 ซึ่งได้ใช้ติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาถึง 6 ปีแล้ว ทั้งผู้บริหารและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษย่อมตระหนักถึงข้อดีและข้อบกพร่องของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2521 ได้เป็นอย่างดีในฐานะที่มีความใกล้ชิดในการนำหลักสูตรไปใช้มากที่สุด ดังนั้นความคิดเห็นที่ได้รับจึงถือว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงและเชื่อถือได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ
2. เป็นแนวทางแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและจัดทำหลักสูตรในการที่จะปรับปรุงหลักสูตรต่อไป
3. เป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรในอนาคตต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น	หมายถึง	ความเชื่อ การลงความเห็น ความคิด ความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ไม่อาจสรุปแน่นอน หรือมีน้ำหนักพอที่จะบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่
ผู้บริหาร	หมายถึง	ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ	หมายถึง	ครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521
โรงเรียนมัธยมศึกษา	หมายถึง	โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนราษฎร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ